
Els romans a l'Àfrica subsahariana

Autor:

Data de publicació: 20-12-2013

? (??Més informació sobre com i quan s'ha de suprimir aquest missatge de plantilla??)?

?Expedicions romanes a l'Àfrica subsahariana a l'oest del nil?

?Entre el segle I aC i el segle IV dC, diverses expedicions i exploracions al ??llac Txad?? i ??l'Àfrica occidental?? van ser dutes a terme per grups d'unitats militars i comercials de ??romans?? que es van traslladar a través del ??Sàhara?? i a l'interior d'Àfrica i la seva costa. La principal motivació de les expedicions era assegurar fonts d'or i espècies. ??[1]?

?Característiques?

?Els romans van organitzar expedicions per creuar el Sàhara al llarg de cinc rutes diferents: ?

?a través de thuktu]]?

?A través de les ??muntanyes Tibesti??, cap ??al llac Txad?? i ??l'actual Nigèria?

?la vall del ??Nil?? a través ??d'Egipte??, cap a la ??Gran Vall del Rift?

?al llarg de la costa occidental d'Àfrica, cap al ??riu Sènegal?

?al llarg de la costa del ??Mar Roig??, cap a la ??Banya d'Àfrica??, i potser l'actual ??Zanzíbar??. ??[2]?

?Totes aquestes expedicions van ser recolzades per legionaris i tenien principalment un propòsit comercial. Només la dirigida per l'emperador ??Neró?? semblava ser un preparatiu per a la conquesta ??d'Etiòpia?? o ??Núbia??. L'any 62, dos legionaris ??van explorar les fonts del Nil??. ??[3]?

?Un dels principals objectius de les exploracions va ser localitzar i obtenir ??or??, utilitzant ??camells?? per transportar-lo per terra de tornada a les províncies romanes de la costa mediterrània. ??[4]?

?Les exploracions prop de les costes van ser recolzades per vaixells romans i profundament relacionades amb el comerç d'ultramar. ?

?Principals exploracions?

?Els romans van dur a terme cinc exploracions principals: dues al Sàhara occidental, dues al Sàhara central i una a la zona del ??llac Txad??. ?

?Expedicions al Sàhara Occidental?

?Al Sàhara occidental hi va haver dues expedicions romanes, just al sud de ??les muntanyes de l'Atlas??: ?

?Segons?? Plini, la primera expedició romana a través del Sàhara va ser la dirigida per ??Cornelius Balbus??, que el 19 aC probablement va arribar al ??riu Níger prop de?? ??Timbuctu??. Es va embarcar des de ??Sabratha?? líbia i amb deu mil legionaris va conquerir la capital ??de Garamantes?? a ??Fezzan??. Després va enviar un petit grup dels seus legionaris més al sud a través de les muntanyes ??Ahaggar?? per explorar la "terra dels lleons". Allà van trobar el riu Níger, que segons la seva opinió fluïa cap al riu Nil. El 1955, es van trobar monedes i ceràmiques romanes a la zona de ??Mali??.?

?L'expedició de Suetoni Paulí??: La segona va ser feta l'any 41 dC per ??Suetoni Paulí??, un cònsol romà, que va ser el primer dels romans que va dirigir un exèrcit a través de la serralada de l'Atlas. Al final de deu dies de marxa va arribar al cim de les muntanyes cobert de neu i més tard va arribar a un riu anomenat Gerj. Després va penetrar al país semidesert al sud del ??Marroc?? i alguns dels seus legionaris probablement es van acostar al riu Daras (??actual riu Senegal??.)?

?Des del segle I dC hi ha proves (monedes i ??peroné??) del comerç romà i contactes a ??Akjoujt?? i Tamkartkart prop ??de Tichit?? a ??Mauritània??. ?

?Expedicions al Sàhara Central?

?Les dues principals exploracions/expedicions al Sàhara central van ser: ?

?Expedició ??flaccus??: Durant el regnat ??d'August??, ??el llac Txad?? era un enorme llac i es van dur a terme dues expedicions romanes per tal d'arribar-hi: ??Septimi Flac i?? ??Julius Matern van?? arribar al "llac de l'hipopòtam" (com el llac Txad va ser anomenat per ??Ptolemeu??). Es van traslladar de la costa ??de Tripolitània?? i van passar prop de les muntanyes Tibesti. Tots dos van fer les seves expedicions a través dels territoris de ??Garamantes??, i van poder sortir d'una petita guarnició al "llac d'hipopòtams i rinoceronts" després de 3 mesos de viatge en terres desèrtics. Ptolemeu va escriure que l'any 50 dC Septimi Flac va dur a terme la seva expedició per tal de prendre represàlies contra els invasors nòmades que van atacar ??Leptis Magna??, i van arribar a Sebha i al territori d'Aozou. ??[6]?? Després va arribar als rius ??Bahr Erguig??, ??Chari?? i ??Logone?? a la zona del llac Txad, descrita com la "terra d'Etíopes" (o homes negres) i anomenada ??Agisymba??.?

?Expedició matiernus??: Ptolemeu va escriure que al voltant de l'any 90 Juli Matern (o Matiernus) va dur a terme una expedició principalment comercial. Des del golf de Sirte va arribar a ??l'Oasi de Cufra?? i a ??l'Oasi d'Archei??, i després va arribar després de 4 mesos viatjant amb el rei dels Garamantes, als rius ??Bahr Salamat?? i ??Bahr Aouk??, prop de l'actual ??República Centreafricana?? en una regió llavors anomenada Agisymba. Va tornar a ??Roma?? amb un rinoceront amb dues banyes, que es va mostrar al ??Coliseu??. ??[7]?? Segons Raffael Joorde, Maternus era un diplomàtic que explorava amb el rei de Garamantes el territori al sud de ??les muntanyes Tibesti??, mentre que aquest rei va executar una campanya militar contra súbdits rebels o com a "razzia". ??[8]?

?Zona del riu Níger?

?No obstant això, alguns historiadors (com Susan Raven??[9]??) creuen que hi va haver fins i tot una altra expedició romana a l'Àfrica central subsahariana: la de Valerius Festus, que podria haver arribat a l'Àfrica equatorial gràcies al riu Níger. ?

?Expedició Festus??: Plini va escriure que l'any 70 dC un ??legatus legionis??, o comandant, de la ??Legió III Augusta?? anomenat Festus va repetir l'expedició Balbus cap al riu Níger. ??[10]?? Festus va anar a les ??muntanyes Hoggar orientals?? i va penetrar a les ??Muntanyes Aèries?? fins a la plana ??de Gadoufaoua??. Gadoufaoua (Touareg per "el lloc on els camells tenen por d'anar") és un lloc al desert de ??Tenere?? de ??Níger?? conegut pel seu extens cementiri fòssil, on s'han trobat restes de ??Sarcosuchus imperator??, conegut popularment com a SuperCroc). Festus finalment va arribar a la zona on ara es troba ??Timbuctu??. Alguns acadèmics, com Fage??,[11]?? creuen que només va arribar a la regió ??de Ghat?? al sud ??de Líbia??, prop de la frontera amb el sud d'Algèria i Níger. No obstant això, és possible que alguns dels seus legionaris arribessin fins al riu Níger i baixessin als boscos equatorials que navegaven pel riu fins a l'estuari en el que avui és ??Nigèria??. Una cosa similar podria haver passat en ??l'exploració del Nil feta sota l'emperador Neró??.?

?Exploracions marítimes?

?El rei vassàre romà ??Juba II?? va organitzar un comerç reeixit des de la zona de ??Volubilis??. Plini el Vell, que no només era un autor, sinó també un oficial militar, basant-se en els relats de Juba II, rei de Mauritània al segle I dC, va declarar que una expedició romana de Mauritània va visitar les illes de l'arxipèlag de ??les Canàries?? i ??Madeira?? al voltant del 10 dC i va trobar grans ruïnes però cap població, només gossos (la base del nom de Canàries). ?

?Segons Plini el Vell, una expedició de mauretans enviada per Juba II a l'arxipèlag va visitar les illes: quan el rei Juba II va enviar un contingent per reobrir la instal·lació de producció de tints a ??Mogador?? (nom històric d'Essaouira, ??Marroc??) a principis del segle I dC, la força naval de Juba va ser enviada posteriorment a explorar ??les Illes Canàries??, i possiblement ??Madeira??, utilitzant Mogador com a base. ?

?S'han trobat altres monedes romanes a ??Nigèria?? i ??Níger??, i també a ??Guinea??, ??Togo?? i ??Ghana??. No obstant això, és molt més probable que totes aquestes monedes es van introduir en una data molt més tardana que que hi hagués relacions romanes directes fins ara per la costa occidental. No s'ha descobert cap article inequívocament originari d'Àfrica al sud de l'Equador en el món grecoromà o en l'Àrabia contemporània, ni hi ha cap menció d'aquest article en registres escrits: mentre que les monedes són els únics articles antics europeus o àrabs que s'han trobat a les parts centrals d'Àfrica. ??[12]?

?Els romans tenien dos llocs d'avançada navals a la costa atlàntica d'Àfrica: ??Sala Colonia?? prop de l'actual ??Rabat?? i ??Mogador?? al sud del Marroc (al nord d'Agadir).?? L'illa de Mogador va prosperar des de la indústria local de ??tints porpra?? (molt apreciada a la Roma imperial) des dels regnats d'August fins a ??Septimi Sever??. August, basat en el descobriment d'un vaixell mercant enfonsat del sud ??d'Hispania?? a la zona de ??Djibouti?? (fet pel seu fill adoptiu Gai Cèsar quan va navegar cap a ??Aden??), volia organitzar una expedició des d'Egipte a Mogador i Sala al voltant d'Àfrica, però sembla que mai va tenir lloc.?? ?

?Vegeu també?

?Imperi Romà?

?Exploració europea d'Àfrica?

?L'exploració de Neró del nil?

Notes

^ ?Els objectes romans es troben, de fet, al Sàhara i, significativament, al llarg de la ruta de la caravana occidental. S'han trobat nombrosos artefactes romans a la capital de Garamantes, Germa, al ??Fezzan??. El més sorprenent és el gran mausoleu d'estil romà que s'hi troba, evidència de presència romana o de romanització de l'elit. Entre Germa i Ghat a l'Hoggar s'han trobat ceràmiques romanes, vidre, joies i monedes que daten dels segles I al IV. Més avall de la ruta, a l'oasi d'Abelessa, hi ha el lloc conegut localment com el Palau de Tin Hinan. Hi ha una encantadora llegenda local al respecte, però sembla haver estat una fortalesa, en una habitació de la qual es van trobar les restes esquelèriques d'una dona, juntament amb una sèrie d'objectes romans tardans, incloent un llum, un braçalet d'or i una moneda del segle IV. Finalment, hi havia un amagatall de monedes romanes trobat a Timissao a només 600 quilòmetres del Níger. Heinemann-Universitat de Califòrnia-UNESCO (??p.514 Mapa??)?

^ ?Romans a Azania/Raphtha?

^ ?Buckley, Emma; Dinter, Martin (3 de maig de 2013). ??Company de l'edat nerònica??. ??John Wiley i els seus fills??. p. 364. ??9781118316535 d'ISBN??.

^ ?Roth, Jonathan, 2002. ??L'exèrcit romà a Tripolitana i el comerç d'or amb l'Àfrica subsahariana??. Convenció anual de l'APA. Nova Orleans.?

^ ?Expedició Balbus i expedicions successives, amb mapa?

^ ?John Coleman de Graft-Johnson, ??"La gloria africana: la historia de las civilizacions negros desaparegudas"?

^ ?Agisymba i Matern?

^ ?Raffael Joorde, ??"Els avenços romans a l'interior de l'Àfrica subsahariana: el misteriós paisatge d'Agisymba",?? Dortmund: 2015?

^ ?Susan Raven, Susan, ??Roma a l'Àfrica??, 3a ed. Londres, 1993?

^ ?Plini el Vell. "Naturalis Historia", V, 5.36?

^ ?Cambridge Historia de Àfrica??, p. 286?

^ ?Walker, Eric Anderson (1963). ??Historia de Cambridge del Imperio Britànic??. Arxiu cup. p. 69.?

?Bibliografia?

?Coleman De Graft-Johnson, John. ??Glòria africana: la història de les civilitzacions negres desaparegudes??. Premsa clàssica negra. Nova York, 1986 ??ISBN?? ??0933121032?

?Fage, JD. ??Història de Cambridge a l'Àfrica?? Volum 2. Cambridge University Press. 0521215927 ??isbn?? ??de?? Cambridge, 1979?

?Mattern, Susan. ??Roma i l'enemic: estratègia imperial al principat??. Premsa de la Universitat de Califòrnia. San Francisco, 2002 ??ISBN?? ??0520236831?

?Miller, J. Innes. ??La Ruta de la Canyella en el Comerç d'Espècies de l'Imperi Romà??. Premsa universitària. Oxford, 1996 ??ISBN?? ??0-19-814264-1?

?Corb, Susan. ??Roma en Àfrica??. Editor Routledge. Londres, 2012 ??ISBN?? ??113489239X?

?Roth, Jonathan. ??La logística de l'exèrcit romà en guerra (264 aC.C. - 235 dC)??. Köln : Brill, 1998 (Columbia estudia en la tradició clàssica ; Vol. 23) ??ISBN?? ??90-04-11271-5?

?La Cambridge History of Africa, Volum 2 (de CA. 500 B.C. a 1050). Michael Crowder (I. Fage). Cambridge University Press, 1975 ISBN ??ISBN?? ??052122215X?